

הַגְּדָה נֶשֶׁל פֶּסַח

יוצא לאור על ידי

חיידר אידיש "אהלי מנחם" חב"ד ליובאוויטש, ביתר עילית

רח' אוירבאך 13, ביתר עילית. טל: 02-5800654 פקס: 1532-5800654

omchabad@barak.net.il

סֵדֵר בְּדִיקַת חֲמִיץ

המנהג להניח פתיתי חמץ קשה זמן מה קודם הבדיקה כדי שימצאם הבדוק. ועל פי הקבלה יש להניח עשרה פתיתין. וקודם שיתחיל לבדוק יברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בְּעוֹר חֲמִיץ:**

וצריך לחפש לאור הנר בכל המחבואות גם בסדקים שבקרקע. ולא ידבר בין הברכה לתחלת הבדיקה אפילו מעניני הבדיקה. ונכון שלא ישח, שלא מעניני הבדיקה, כל זמן בדיקתו. ויעמיד מבני ביתו אצלו לשמוע הברכה, שיבדקו איש במקומו, ולא ישחחו בינתיים. ויזהרו לבדוק תחלה בחדר הסמוך למקום ששמעו הברכה, ולא ילכו לבדוק תיכף אחר הברכה לחדר אחר.

ואחר הבדיקה יזהר, בחמץ שמשוייר להצניעו למחר לשרפה או לאכילה, לשמרו שלא יוליכוהו אנה ואנה, שלא יתפרר ויתגרר ממנו על ידי תינוקות או עכברים. וגם צריך לבטל אחר הבדיקה ויאמר:

**כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאִיפָא בְּרִשׁוֹתֵי דְלָא חֲמִתִּיהּ וְדְלָא
בְּעֵרְתִּיהּ וְדְלָא יִדְעָנָא לִיהּ לְבַטֵּל וְלֶהוּי הַפְּקָר כְּעַפְרָא
דְאַרְעָא:**

תרגום ללשון הקודש:

**כָּל חֲמִיץ וְשֵׂאִוֵר שֵׁישׁ בְּרִשׁוֹתֵי שְׁלָא רְאִיתִיו וְשֵׁלָא בְּעֵרְתִּיו וְשֵׂאִינוּ יְדוּעַ
לִי יִתְבַטֵּל וְיִהְיֶה הַפְּקָר כְּעַפְרֵי הָאָרֶץ.**

שְׂרִפַת חֶמֶץ

ביום י"ד בשעה ה' יעשה לו מדורה בפני עצמו וישרפנו ויבטלנו.
ובביטול היום יאמר:

**כָּל חֶמֶץ וְחֶמֶץ דְּאִיכָּא בְּרִשׁוּתֵי דְחֻזְתִּיהּ וְדִלָּא חֻזְתִּיהּ
דְּחֻמְתִּיהּ וְדִלָּא חֻמְתִּיהּ דְּבַעֲרִתִּיהּ וְדִלָּא בַעֲרִתִּיהּ לְבַטֵּל
וְלֵהוּי הַפֶּקֶר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא:**

תרגום ללשון הקודש:

כָּל חֶמֶץ וְשֶׂאֵר שֵׁיִשׁ בְּרִשׁוּתֵי שְׂרִאֲיִתּוֹ וְשֶׂלָּא רְאִיִּתּוֹ (מֵעוֹלָם), שְׂרִאֲיִתּוֹ
וְשֶׂלָּא רְאִיִּתּוֹ (בְּשַׁעַת הַבְּדִיקָה), שְׂבַעֲרִתּוֹ וְשֶׂלָּא בַעֲרִתּוֹ, יִתְבַטֵּל וְיִהְיֶה
הַפֶּקֶר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא.

ויש לשרוף עשרה פתיתין ובשעת שריפת החמץ יאמר זה:

**יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּשֵׁם שְׂאֲנִי מְבַעַר
חֶמֶץ מִבֵּיתִי וּמִרְשׁוּתֵי כֶּף תְּבַעַר אֶת כָּל הַחֵיְצוֹנִים וְאֶת רוּחַ
הַטּוֹמְאָה תְּבַעַר מִן הָאָרֶץ וְאֶת יִצְרָנוּ הָרַע תַּעֲבִירָהוּ מֵאַתָּנוּ וְתִתֵּן
לָנוּ לֵב בָּשָׂר לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת וְכָל סִטְרָא אַחֲרָא וְכָל הַקְּלִיפּוֹת וְכָל
הָרְשָׁעָה בְּעֵשֶׂן תִּכְלֶה וְתַעֲבִיר מִמִּשְׁלַת זְדוֹן מִן הָאָרֶץ וְכָל
הַמְעִיקִים לְשִׁכְנָה תְּבַעַרֶם בְּרוּחַ בַּעַר וּבְרוּחַ מְשַׁפֵּט כְּשֵׁם שְׂבַעֲרַת
אֶת מִצְרַיִם וְאֶת אֱלֹהֵיהֶם בְּיָמֵם הָהֵם וּבְזִמְנֵי הַזֶּה אֲמֵן סְלָה:**

סדר קרבן פסח

"ונשלמה פרים שפתינו" ותפלת מנחה היא במקום תמיד של בין הערבים, ובזמן שבית המקדש היה קיים, היה הפסח נשחט אחר תמיד של בין הערבים. כן ראוי לעסוק בסדר קרבן פסח אחר תפלת המנחה, ויאמר זה:

קָרְבַּן פֶּסַח מְבִיא מִן הַכֹּבָשִׁים אוּ מִן הָעֲזִים זָכַר בֶּן שָׁנָה וְשׁוֹחֲטוּ בְעֶזְרָה בְּכָל מָקוֹם אַחַר חֲצוֹת אֲרֻבָּעָה עָשָׂר דּוֹקָא וְאַחַר שְׁחִיטַת תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים וְאַחַר הַטָּבַת גִּירוֹת שֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים. וְאִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַפֶּסַח עַל הַחֲמִץ. וְאִם שָׁחַט קֹדֶם לַתְּמִיד, כָּשָׁר וּבְלִבָּד שִׁיְהֵא אַחַר מְמָרְס בְּדָם הַפֶּסַח כִּי שְׁלֵא יִקְרַשׁ עַד שִׁזְרְקוּ דָם הַתְּמִיד, וְאַחַר כִּי יִזְרְקוּ דָם הַפֶּסַח זְרִיקָה אַחַת כְּנֶגֶד הַיְסוּד.

וְכִיצַד עוֹשִׂין? שָׁחַט הַשׁוֹחֵט וְקָבַל הַכֹּהֵן הָרִאשׁוֹן שְׁבָרָאשׁ הַשׁוֹרֶה וְנָתַן לַחֲבֵרוֹ, וְחִבְרוֹ לַחֲבֵרוֹ, וְהַכֹּהֵן הַקְּרוֹב אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ זֹרְקוּ זְרִיקָה אַחַת כְּנֶגֶד הַיְסוּד וְחוּזַר הַכֹּהֵן רִיקָן לַחֲבֵרוֹ וְחִבְרוֹ לַחֲבֵרוֹ, וּמִקְבֵּל כְּלֵי הַמִּלָּא תְּחַלֶּה וְאַחַר כִּי מִחוּזַר הָרִיקָן, וְהָיוּ שׁוֹרוֹת שֶׁל בְּזִיכֵי כֶסֶף וְשׁוֹרוֹת שֶׁל בְּזִיכֵי זָהָב וְלֹא הָיוּ לְבְזִיכֵין שׁוֹלִים שְׁמָא יִנִּיחֻם וְיִקְרַשׁ הַדָּם.

אַחַר כִּי תוֹלִין אֶת הַפֶּסַח בְּאוֹנְקְלִיּוֹת וּמִפְּשִׁיטִין אוֹתוֹ כְּלוֹ וְקוֹרְעִין אוֹתוֹ וּמִמַּחִין אֶת קֶרְבִּיו עַד שִׁיֵּצֵא הַפֶּרֶשׁ וּמוֹצִיאִין אֶת הָאִימּוֹרִים וְהֵם הַחֲלָב שֶׁעַל הַקֶּרֶב וְיִוְתַרְתַּת הַכֶּבֶד וּב' כְּלִיּוֹת וְהַחֲלָב שֶׁעַלֵיהֶן וְהָאֵלֶּיהָ לְעוֹמַת הָעֶצֶה, וְנוֹתְנָם בְּכִלֵי שֶׁרֶת וּמוֹלְחָם וּמְקַטְיָרִם הַכֹּהֵן עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ כָּל אֶחָד לְבִדּוֹ, וְהַשְּׁחִיטָה וְהַזְרִיקָה וּמִיחוּי קֶרְבִּיו וְהַקְטֵר חֲלָבֵיו דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת, וְשָׂאָר

עֲנִינֵנוּ אִינָם דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת וְכֵן אֵין מוֹלִיכִין אֶת הַפֶּסַח לְבֵית
בְּשַׁחַל בְּשַׁבָּת אֲלֵא כַּת הָאֶחָת הֵם מִתְעַכְּבִים עִם פְּסָחֵיהֶם בְּהַר
הַבַּיִת וְהַכַּת הַשְּׁנִיָּה יוֹשֶׁבֶת לָהּ בַּחֵיל וְהַשְּׁלִישִׁית בְּמִקְוֵמָה עוֹמְדָת.
חֲשֻׁכָה, יֵצְאוּ וְצִלוּ פְּסָחֵיהֶם:

בְּשִׁלְשָׁה כַּתוֹת הַפֶּסַח נִשְׁחַט, וְאֵין כַּת פְּחוּתָה מִשְּׁלֹשִׁים אֲנָשִׁים,
נִכְנָסָה כַּת הָרֵאשׁוֹנָה נִתְמַלְאָה הָעֶזְרָה, נוֹעֲלִין אוֹתָהּ,
וּבְעוֹד שָׁהֵן שׁוֹחֲטִין וּמִקְרִיבִין אֶת הָאִימּוּרִים, קוֹרְאִין אֶת הַהֵלֵל,
אִם גָּמְרוּ אוֹתוֹ קֹדֶם שִׁיקְרִיבוּ כֻּלָּם, שׁוֹנִים אוֹתוֹ וְאִם שָׁנוּ, יִשְׁלְשׁוּ,
עַל כָּל קְרִיאָה תוֹקְעִין ג' תְּקִיעוֹת תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה, גָּמְרוּ
לְהַקְרִיב, פּוֹתְחִין הָעֶזְרָה יֵצְאָה כַּת רֵאשׁוֹנָה, נִכְנָסָה כַּת שְׁנִיָּה
נוֹעֲלִין דְּלִתּוֹת הָעֶזְרָה, גָּמְרוּ פּוֹתְחִין יֵצְאָה כַּת שְׁנִיָּה, נִכְנָסָה כַּת
שְׁלִישִׁית, וּמַעֲשֶׂה כֻּלָּן שְׁוִין, וְאַחַר שִׁיֵּצְאוּ כֻּלָּן רוֹחֲצִין הָעֶזְרָה
וְאַפְלוּ בְּשַׁבָּת, מִפְּנֵי לְכַלּוֹף הַדָּם שֶׁהָיָה בָּהּ.

וְכִיצַד הָיְתָה הִרְחִיצָה? אֲמַת הַפְּמִים הָיְתָה עוֹבֶרֶת בְּעֶזְרָה, וְהָיָה
לָהּ מְקוֹם לְצֵאת מִמֶּנָּה וּכְשֶׁרוֹצִין לְהַדִּיחַ אֶת הַרְצָפָה
סוֹתְמִין מְקוֹם יֵצִיאָתָה וְהִיא מִתְמַלֵּאת עַל כָּל גְּדוּתֶיהָ מִפָּה וּמִפָּה
עַד שֶׁהַפְּמִים עוֹלִין וְצָפִין מִכָּאן וּמִכָּאן וּמִקִּבֵּץ אֵלֶיהָ כָּל דָּם וְכָל
לְכַלּוֹף שֶׁהָיָה בְּעֶזְרָה, וְאַחַר כֵּן פּוֹתְחִין מְקוֹם יֵצִיאָתָה וְהַכֵּל יוֹצֵא
עַד שֶׁנִּשְׁאָר הַרְצָפָה מְנוּקָה וּמִשְׁפָּה זֶהוּ כְבוֹד הַבַּיִת, וְאִם הַפֶּסַח
נִמְצָא טְרָפָה לֹא עָלָה לוֹ עַד שֶׁמִּבִּיא אַחֵר:

זה הענין בקיצור גדול. וצריך האדם הירא וחרד על דבר ה' לקרות אותו בזמנו
שתעלה קריאתו במקום הקרבתו, וידאג על חורבן הבית ויתחנן לפני ה' בורא עולם
שיבנה אותו במהרה בימינו אמן:

כשחל בשבת אומרים "שלום עליכם", "אשת חיל" – בלחש:

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת מִלְאָכֵי עֲלִיּוֹן, מִמּוֹלֶךְ מַלְכֵי

הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ג"פ

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכֵי עֲלִיּוֹן, מִמּוֹלֶךְ מַלְכֵי

הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ג"פ

בְּרֻכּוֹנֵי לְשָׁלוֹם מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכֵי עֲלִיּוֹן, מִמּוֹלֶךְ מַלְכֵי

הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ג"פ

יֵצְאֲתֶכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכֵי עֲלִיּוֹן, מִמּוֹלֶךְ מַלְכֵי

הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ג"פ

פי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך;
י' ישמר צאתך ובוואך מעתה ועד עולם:

אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא. וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכָרָה: בְּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ. וְשָׁלַל לֹא יִחָסֵר: גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע. כֹּל יָמֵי חַיֶּיהָ: דְּרָשָׁה צְמֹר וּפְשִׁתִּים. וְתַעֲשׂ בַּחֲפֶץ כַּפֵּיהָ: הִיְתָה כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר. מִמְּרַחֵק תָּבִיא לַחֲמָה: וְתִקֵּם בְּעוֹד לַיְלָה. וְתַתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנִעֲרֹתֶיהָ: זְמִמָּה שְׂדֵה וְתִקְחָהּ. מִפְּרֵי כַּפֵּיהָ נִטְעָה כָּרֶם: חֲגָרָה בְּעוֹז מִתְנִיָּה. וְתֹאמֵץ זְרוּעֹתֶיהָ: טַעְמָה פִּי טוֹב סִחָרָה. לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה גֵרָה: יָדֶיהָ שְׁלָחַה בְּפִישׁוֹר. וְכַפֵּיהָ תִמְכּוּ פָלֶךְ: כַּפָּה פָּרְשָׁה לְעֵנִי. וְיָדֶיהָ שְׁלָחַה לְאַבְיּוֹן: לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג. פִּי כָּל בֵּיתָהּ לְבֶשׂ שָׁנִים: מִרְבֻּדִים עֲשֵׂתָה לָּהּ. שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה: נוֹדַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָהּ. בְּשִׁבְתוֹ עִם זְקֵנֵי אֶרֶץ: סָדִין עֲשֵׂתָה וְתִמְכֹר. וְחֲגוּר נִתְּנָה לְכַנְעֵנִי: עֵז וְהִדָּר לְבוּשָׁה. וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: פִּיָּה פִּתְחָה בְּחִכְמָה. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה: צוּפִיָּה הִלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ. וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל: קָמוּ בְנֵיהָ וַיֵּאשְׁרוּהָ. בַּעֲלָהּ וַיְהִלְלָהּ: רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל. וְאֵת עֲלִית עַל פְּלָנָה: שָׁקַר הַחֹן וְהֶבֶל הַיָּפִי. אִשָּׁה יִרְאֵת יְיָ הִיא תִתְהַלָּל: תָּנוּ לָּהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ. וַיְהִלְלוּהָ בְּשַׁעְרִים מַעֲשִׂיהָ:

עֲרִיכַת הַקְּעָרָה

יסדר על שולחנו קערה בג' מצות מונחים זה על זה, הישראל ועליו הלוי ועליו הכהן. ועליו לימין הזרוע, וכנגדו לשמאל הביצה, תחתיים באמצע המרור, ותחת הזרוע החרוסת, וכנגדו תחת הביצה הכרפס, ותחת המרור החזרת שעושין כורך:

זְרוּעַ בִּיצָה

מְרוֹר

חֲרוֹסַת כְּרֶפֶס

מְרוֹר

סִימְנֵי הַסֵּדֶר

קִדְשׁ. וְרַחֵץ. כְּרֶפֶס. יַחַץ. מַגִּיד. רְחֻצָּה. מוֹצִיא. מִצָּה.
מְרוֹר. כּוּרְךְ. שְׁלַחַן עוֹרְךְ. צְפוּן. בִּרְךְ. הַלֵּל. נִרְצָה:

וסדר הקידוש לליל פסח שחל בשבת

כשחל פסח בשבת אומרים "מזמור לדוד", "דא היא", "אתקיננו" – בלחש:

מִזְמוֹר לְדָוִד, יְיָ רַעִי לֹא אֶחְסֶר: בְּנֹאוֹת דָּשָׂא יִרְבִּיצְנִי, עַל מֵי מְנוּחוֹת
יִנְהַלְנִי: נַפְשִׁי יִשׁוּבָב, יִנְחֲנִי בְּמַעְגְלֵי צְדָק לְמַעַן שְׁמוֹ: גַּם כִּי אֵלֶךְ
בְּגִיא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רָע, כִּי אֲתָה עִמָּדִי שְׁבֻטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ הַמָּה
יִנְחֲמוּנִי: תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי | שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרִי, דִּשְׁנַת בִּשְׁמֹן רֵאשִׁי, כּוֹסֵי רוּיָה:
אֶךְ | טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי, וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְיָ לְאָרְךָ יָמִים:

דָּא הִיא סְעוּדַתָּא דְחַקְל תְּפוּחִין קַדִּישִׁין:

אַתְּקִינּוּ סְעוּדַתָּא דְמַהִימְנוּתָא שְׁלַמְתָּא, חֲדוּתָא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא.
אַתְּקִינּוּ סְעוּדַתָּא דְמַלְכָּא. דָּא הִיא סְעוּדַתָּא דְחַקְל תְּפוּחִין
קְדִישִׁין, וְזַעִיר אַנְפִּין וְעַתִּיקָא קְדִישָׁא אַתְּיָן לְסַעְדָּא בְּהַדָּה: עַד כּאן]

קְדוּשָׁה

אַתְּקִינּוּ סְעוּדַתָּא עֲלָאָה, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ:

קְדִישׁ

פֶּסַח בְּאַנְאֲכֵט וְוִי דְעַר טַאטְע קוּמְט אֱהִיִּים פּוֹן שׁוּל, מַאֲכֵט עַר גְּלִיזְךָ
קִידוּשׁ, אֹוֹן מְטִיילֵט נִיסאַלֵאךְ מִיט מַאנְדאַלֵאךְ אַז דִּי קִינְדאַרֵלֵאךְ
זַאֵלן נִישְׁט אִינְשְׁלֵאפֶן אֹוֹן זַאֵלן פֶּרְעֶגֶן דִּי פִיר קוּשִׁיּוֹת.

כשחל יו"ט בשבת אומרים תחלה יום השישי:

יּוֹם הַשְּׁשִׁי. וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים
אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

בחול מתחילין כאן:

סְבָרִי מְרַנֵּן

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל
עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתֵּתֵן לָנוּ
יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת: שַׁבָּתוֹת לְמִנוּחָה וּ) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה,
חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֵת יוֹם) חַג הַמִּצּוֹת
הַזֶּה וְאֵת יוֹם טוֹב מְקַרָּא קוֹדֵשׁ הַזֶּה, זְמַן חַרוּתְנוּ (בְּאַהֲבָה),
מְקַרָּא קֹדֶשׁ, זִכָּר לְיִצְיַאת מִצְרַיִם. כִּי בָנוּ בְּחֵרַת וְאוֹתָנוּ
קִדְּשַׁת מִכָּל הָעַמִּים, (וְשַׁבָּת) וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ (בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן)
בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקִדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וּ)
יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים.**

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְמַן הַזֶּה.**

במוצאי שבת מקדשין יקנה"ז (= יין. קידוש. נר. הבדלה. זמן):

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ
לְחָל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם
הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה. בֵּין קֹדֶשׁ שַׁבָּת לְקֹדֶשׁת
יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּת, וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה
קֹדֶשׁת. הַבְּדִלָּת וְקֹדֶשׁת אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשׁתְךָ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ. שֶׁהַחַיִּינוּ**

שׁוֹתָה הַכּוֹס בִּישִׁיבָה בְּהַסְבַּת שְׂמַאל דְּרַךְ חֵירוֹת:

וְרַחֵץ

ונוטל ידיו ואינו מברך:

מְוֹאֲשֵׁט זָאךְ דִּי הָעֵנֶט און מְמַאכֵט נִישְׁט אַ בְּרָכָה "עַל נְטִילַת יָדַיִם" וְיִיל מְגִיִּיט נָאךְ נִישְׁט עֶסֶן דִּי סְעוּדָה.

כֶּרֶפֶס

נוטל פחות מכזית כרפס ויטבול במי מלח או חומץ ויברך:

מְנַעַמַט אַ שְׁטִיקאַלע כֶּרֶפֶס און מְטוֹנְקֵט דָאס אַיִן אִין זאַלץ וואָסער און מְמַאכֵט אַ בְּרָכָה "בּוֹרָא פְּרִי הָאָדָמָה".

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרָא פְּרִי הָאָדָמָה.

יכוין להוציא גם המרור בברכה זו:

יַחַץ

ויקח מצה האמצעית ופורסה לשנים, חלק אחד גדול מחבירו. וחלק הגדול יניח לאפיקומן, והקטן מניח בין הב' מצות:

מְנַעַמַט דִּי מַיִטְלֶסְטֵעַ מִצָּה וְוַאס מְרוֹפֵט דָאס לְוִי, און מְצוּפְרֵעֵכֵט דָאס אויף צוויי שְׁטִיקֶלאך, דִּי גֶרַעסֶערע שְׁטִיקֶל בַּאֵהֶלֶט מְעַן אויף דַעם אַפִּיקוֹמֶן, און דִּי קֶלַעֲנֶערע לִיִּיגֵט מְעַן צוֹרִיק אִין דִּי קֶעֶרָה.

מְגִיד

ומגביה הקערה שיש בה המצות ויאמר:

מְזַאגֵט דִּי הַגָּדָה, פּוֹן "הָא לַחְמָא עֲנִיא" בִּיז "גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל".

הָא לַחֲמָא עֲנִיא דִּי אֲכָלוּ אַבְהַתְנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם.
כָּל דְכָפִין יִיתִי וַיִּיכַל, כָּל דְצָרִיךְ יִיתִי וַיִּפְסַח. הַשְׁתָּא
הָכָא, לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דִישְׂרָאֵל. הַשְׁתָּא עֲבָדִין
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין:

מסלקין הקערה עם המצות לצד אחר, ומוזגין לו כוס ב',
וכאן הבן שואל מה נשתנה:

מַה נִשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת:

שְׂבֹכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מִטְבִּילִין אֶפִּילוּ פַּעַם אַחַת,

הַלֵּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים.

שְׂבֹכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֲמִץ אוּ מִצָּה,

הַלֵּילָה הַזֶּה כּוֹלוּ מִצָּה.

שְׂבֹכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת,

הַלֵּילָה הַזֶּה מְרוֹר.

שְׂבֹכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסֻבִּין,

הַלֵּילָה הַזֶּה כָּלְנוּ מְסֻבִּין:

טאטא איך וועל בא דיר פֿרעגן פֿיר קשיות

מה נשתנה – וואס איז אנדערש

הלילה הזה – די נאכט פון פֿסח

מפֿל הלילות – פון אלע נעכט פון א גאנץ יאהר.

די ערשטע קשיא איז:

שבֿכל הלילות – אלע נעכט פון א גאנץ יאר

איז אנו מטבילין – טונקען מיר נישט איין

אפילו פעם אחת – אפילו איין מאל

הלילה הזה – די נאכט פון פֿסח

שתי פעמים – טונקען מיר איין צווי מאל: איין מאל פֿרפֿס

איז זאלץ וואסער דעם צווייטען מאל מרור אין חרסת.

די צוויטע קשיא איז:

שבֿכל הלילות – אלע נעכט פון א גאנץ יאר

אנו אוכלין – עסן מיר

חמץ או מצה – אז מיר ווילן עסן מיר חמץ

און אז מיר ווילן עסן מיר מצה

הלילה הזה – די נאכט פון פֿסח

כלו מצה – עסן מיר נאר מצה.

די דריטע קשיא איז:

שבכל הלילות – אלע נעכט פון א גאנץ יאר

אנו אוכלין – עסן מיר

שאַר ירקות – אלע סארטן גרינס

הלילה הזה – די נאכט פון פסח

מרור – עסן מיר מרור.

די פערטע קשיא איז:

שבכל הלילות – אלע נעכט פון א גאנץ יאר

אנו אוכלין – עסן מיר

בין יושבין – סיי זיצנדיק ערהייט

ובין מסבין – און סיי אנגישפארטערהייט

הלילה הזה – די נאכט פון פסח

פלנו מסבין – זיצן מיר אלע אנגישפארטערהייט

אויף די לינקע זייט

טעטע ענטפער מיר א תירוץ

אויף די אלע פיר קשיות.

ומחזירין הקערה ומגלין מקצת הפת, ואומרים עבדים וכו':

עֲבָדִים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרַיִם, וַיּוֹצֵאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם
בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ נְטוּיָהּ. וְאֵלּוּ לֹא הוֹצִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הֲרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ
וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעֲבָדִים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרַיִם. וְאֶפִּילוּ כָּלֵנוּ
חֲכָמִים, כָּלֵנוּ נְבוֹנִים, כָּלֵנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצְוָה
עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם. וְכָל הַמְּרַבֵּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרַיִם, הֲרִי זֶה מְשַׁבַּח:

**מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסַבִּין
בְּבְנֵי בְּרַק, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה,
עַד שֶׁבָאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם, רַבּוֹתֵינוּ, הִגִּיעַ זְמַן
קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:**

**אָמַר אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, הֲרִי אָנִי כְּבֵן שְׁבַעִים שָׁנָה, וְלֹא
זָכִיתִי שֶׁתֵּאמַר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלֵילוֹת עַד שֶׁדִּרְשָׁה
בֶּן זוּמָא, שֶׁנֶּאמַר: לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם יְצִיאַתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ הַיְמִיּוֹם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהִבְיֵא
הַלַּיְלוֹת. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל יְמֵי
חַיֶּיךָ לְהִבְיֵא לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ:**

**בְּרוּךְ הַמָּקוֹם, בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא. כְּנֶגֶד אַרְבַּעַה בָּנִים דִּבְרָה
תּוֹרָה, אֶחָד חָכָם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ
יּוֹדֵעַ לְשִׂאוֹל:**

חכם מה הוא אומר, מה העדות והחקים והמשפטים
אשר צוה יי אלהינו אתכם. ואף אתה אמר לו
בהלכות הפסח, אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן:

רשע מה הוא אומר, מה העבדה הזאת לכם. לכם ולא
לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר.
ואף אתה הקהה את שניו ואמר לו, בעבור זה עשה יי לי
בצאתי ממצרים. לי ולא לו. אילו היה שם לא היה נגאל:
תם מה הוא אומר, מה זאת. ואמרת אליו: בחוק יד
הוציאנו יי ממצרים מבית עבדים:

ושאינו יודע לשאול, את פתח לו, שנאמר: והגדת
לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי לי
בצאתי ממצרים:

יכול מראש חודש, תלמוד לומר ביום ההוא. אי ביום
ההוא יכול מבעוד יום, תלמוד לומר בעבור זה.
בעבור זה, לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור
מנחים לפניך:

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו
המקום לעבדתו. שנאמר: ויאמר יהושע אל
כל העם, כה אמר יי אלהי ישראל, בעבר הנחר ישובו
אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם ואבי נחור, ויעבדו
אלהים אחרים:

וְאָקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֶבֶר הַנְּהָר, וְאוֹלַף אוֹתוֹ
בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן, וְאַרְבֵּה אֶת זִרְעוֹ וְאֶתָּן לוֹ אֶת
יִצְחָק. וְאֶתָּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת יַעֲשׂוֹ, וְאֶתָּן לְיַעֲשׂוֹ אֶת
הַר שֵׁעִיר לְרֵשֶׁת אֹתוֹ, וַיַּעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת הַקֶּץ, לַעֲשׂוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאמֶר
לְאַבְרָם, יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זִרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם,
וְעֲבָדוּם וְעֲנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר
יַעֲבֹדוּ דֵּן אָנֹכִי, וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גָּדוֹל:

צריך להגביה הכוס ולכסות הפת, כן כתב האר"י ז"ל:

**וְהָיָא שְׁעֵמֻדָּה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ, שְׁלֹא אֶחָד בְּלִבָּד עֵמֵד
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֶלֶּא שְׁבָכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:**

יעמיד הכוס ויגלה הפת:

צֵא וּלְמַד מֵהַ בְּקִשׁ לְבֵן הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אָבִינוּ.
שֶׁפָּרַעַה לֹא גָזַר אֶלֶּא עַל הַזְּכָרִים וְלְבֵן בְּקִשׁ לַעֲקוֹר
אֶת הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמַר: אֲרָמִי אֲבִד אָבִי, וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָּה וַיִּגַּר
שָׁם בְּמַתִּי מֵעֵט, וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל, עֲצוּם וָרַב.

וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָּה, אָנוּס עַל פִּי הַדְּבֹר. וַיִּגַּר שָׁם, מְלַמֵּד
שֶׁלֹּא יֵרֵד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֶלֶּא

לְגֹר שָׁם, שִׁנְאַמֵּר: וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרַעֲהַ, לְגֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ,
כִּי אֵין מְרַעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לְעַבְדֶּיךָ, כִּי כְבֹד הָרָעַב בְּאֶרֶץ
כְּנַעַן. וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עַבְדֶּיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן.

בְּמַתִּי מִעֵט, כְּמָה שִׁנְאַמֵּר: בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ
מִצְרַיִמָה, וְעַתָּה שָׁמַךְ יי אֱלֹהֶיךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
לְרַב. וַיְהִי שָׁם לְגֹי, מִלְּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שָׁם.
גְּדוֹל, עָצוּם, כְּמוֹ שִׁנְאַמֵּר: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ
וַיַּעֲצְמוּ בְּמָאֵד מְאֹד, וַתִּמְלֵא הָאֶרֶץ אֹתָם. וְרַב, כְּמָה
שִׁנְאַמֵּר: וְאֶעֱבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךְ, וְאֹמַר
לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי, וְאֹמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי. רַבָּה כְּצִמַח הַשָּׂדֶה
נִתְתִּיךָ, וַתִּרְבֵּי וַתִּגְדְּלִי וַתִּבְאֵי בְּעַדֵי עַדְיִים, שְׂדֵים
נִכְנוּ וַשְׁעָרַי צִמַּח, וְאֵת עֵרֶם וְעָרִיָה.

וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ, וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה.
וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים, כְּמוֹ שִׁנְאַמֵּר: הִבָּה
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מִלְּחָמָה וְנוֹסֵף גַּם
הוּא עַל שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ, וְעָלָה מִן הָאֶרֶץ. וַיַּעֲנוּנוּ, כְּמָה
שִׁנְאַמֵּר: וַיִּשְׁימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנְתּוֹ בְּסִבְלָתָם.
וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפְרַעֲהַ. אֵת פְּתֹם וְאֵת רַעְמִסֵּס. וַיִּתְּנוּ
עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה, כְּמוֹ שִׁנְאַמֵּר: וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּפָרָה. וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר
וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֶה אֵת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עֲבָדוּ
בָּהֶם בְּפָרָה.

וּנְצַעֵק אֵל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלֵנוּ, וַיִּרְא
אֶת עֲנִינֵנוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ. וּנְצַעֵק אֵל יְיָ
אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם
וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֵּאֲנָחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה וַיִּזְעָקוּ,
וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה.

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלֵנוּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת
נַאֲקָתָם, וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם,
אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב.

וַיִּרְא אֶת עֲנִינֵנוּ, זֶה פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַע אֱלֹהִים.

וְאֵת עֲמַלְנוּ, אֵלּוּ הַבָּנִים. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: כָּל הַבֶּן הַיְלֹוֹד
הַיִּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ וְכָל הַבַּת תַּחֲיוֹן. וְאֵת לַחֲצֵנוּ, זֶה
הַדְּחָק, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם
לֹחֲצִים אֹתָם.

וַיּוֹצֵאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה, וּבְמִרְא
גָּדֹל, וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם. וַיּוֹצֵאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם,
לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ,
אֲלֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר:
וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֹּה, וְהִפִּיתִי כָּל בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם
אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים. אֲנִי יְיָ. וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה
הַזֹּה, אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ. וְהִפִּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי

וְלֹא שָׂרָף. וּבְכֹל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אַעֲשֶׂה שְׁפָטִים, אֲנִי וְלֹא
הַשְּׁלִיחַ. אֲנִי יְיָ, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר.

בְּיַד חֲזָקָה, זֶה הַדָּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה יַד יְיָ הוֹיָה
בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, בַּסּוּסִים, בַּחֲמֹרִים, בַּגְּמָלִים,
בַּבָּקָר וּבַצֹּאֵן, דָּבָר כְּבִד מְאֹד. וּבְזֶרַע נְטוּיָה, זֶה הַחֶרֶב,
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ, נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם.
וּבְמִזְרָא גָדֹל, זֶה גְלוּי שְׂכִינָה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: אוֹ הַנְּסָה
אֱלֹהִים לָבֵא לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרֵב גּוֹי בְּמִסַּת בְּאֵת
וּבְמוֹפְתִים, וּבְמִלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה,
וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים, כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ. וּבְאֵתוֹת, זֶה הַמַּטָּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֵת
הַמַּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בוֹ אֵת הָאֵתוֹת.
וּבְמוֹפְתִים, זֶה הַדָּם, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ.

באמירת דם ואש ותמרות עשן, ישפוך ג' שפיכות. ואין ליטול באצבע לשפוך כי אם בכוס עצמו. וישפוך לתוך כלי שבור (ויכוין, שהכוס הוא סוד המלכות, ושופך מהיין שבתוכו סוד האף והזעם שבה על ידי כח הבינה לתוך כלי שבורסוד הקליפה שנקראת ארור):

דָּם וְאֵשׁ וְתַמְרוֹת עֶשֶׂן.

דָּבָר אַחֵר, בְּיַד חֲזָקָה, שְׁתִּים. וּבְזֶרַע נְטוּיָה, שְׁתִּים.
וּבְמִזְרָא גָדֹל, שְׁתִּים. וּבְאֵתוֹת, שְׁתִּים. וּבְמוֹפְתִים שְׁתִּים:

**אֱלוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוֹת
בְּמִצְוֹת, וְאֵלֹהֵינוּ:**

באמירת עשר מכות, ישפוך עשר שפיות מהכוס עצמו כנ"ל
(ויכוין בשפיקה גם כן כנ"ל). ומה שנשאר בכוס (נעשה סוד יין המשמח),
לכך לא ישפוך אלא יוסיף יין:

**דָּם. צִפְרִידָע. כְּנִים. עֲרוּב. דְּבַר. שְׁחִין.
בָּרַד. אֲרָבָה. חֲשֵׁן. מַכַּת בְּכוֹרוֹת:**

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים:

דִּצְ"ף. עַד"ש. בְּאֲחֵ"ב.

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: מִנִּין אֶתָּה אוֹמֵר שְׁלָקוּ הַמִּצְוֹת
בְּמִצְוֹת עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת.
בְּמִצְוֹת מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטְמִים אֶל פְּרָעָה,
אֲצַבֵּעַ אֶלְהִים הוּא. וְעַל הַיָּם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְוֹת, וַיֵּרָאוּ
הָעָם אֶת יְיָ, וַיֹּאמְרוּ בְּיָד יְיָ וּבְמִשְׁחַת עַבְדּוֹ. כִּמָּה לָקוּ בְּאֲצַבֵּעַ,
עֶשֶׂר מִכּוֹת; אָמור מֵעַתָּה, בְּמִצְוֹת לָקוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל
הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוֹת בְּמִצְוֹת הִתָּה שֶׁל
אַרְבַּע מִכּוֹת, שְׁנֵאָמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה, וְזַעַם,
וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים. עֲבָרָה, אַחַת. וְזַעַם, שְׁתַּיִם.

וְצָרָה, שְׁלוֹשׁ. מִשְׁלַחַת מִלְאָכֵי רָעִים, אַרְבַּע. אָמּוּר מֵעֵתָהּ,
 בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֲתֵימִם מִכּוֹת:
 רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִנֵּינן שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמִשׁ
 מִכּוֹת, שְׁנַאֲמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה, וְזַעַם, וְצָרָה,
 מִשְׁלַחַת מִלְאָכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ, אַחַת. עֲבָרָה, שְׁתֵּי.
 וְזַעַם, שְׁלוֹשׁ. וְצָרָה, אַרְבַּע. מִשְׁלַחַת מִלְאָכֵי רָעִים, חֲמִשׁ.
 אָמּוּר מֵעֵתָהּ, בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ
 חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתֵימִם מִכּוֹת:

כִּמָּה מַעֲלֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עֲלֵינוּ:

אֱלוֹ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָה   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָה וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סִפַּק צָרְכָנוּ בְּמִדְבָר אַרְבָּעִים שָׁנָה   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ סִפַּק צָרְכָנוּ בְּמִדְבָר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמֶּן   דֵּינּוּ:
 אֱלוֹ הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמֶּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת   דֵּינּוּ:

אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דינו:

אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דינו:

אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל דינו:

אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה דינו:

על אחת במה וכמה טובה כפולה ומכפלת למקום עלינו. שהוציאנו ממצרים. ועשה בהם שפטים. ועשה באלהיהם. והרג את בכוריהם. ונתן לנו את ממונם. וקרע לנו את היים. והעבירנו בתוכו בחרבה. ושקע צרינו בתוכו. וספק צרכנו במדבר ארבעים שנה. והאכילנו את המן. ונתן לנו את השבת. וקרבנו לפני הר סיני. ונתן לנו את התורה. והכניסנו לארץ ישראל. ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עונותינו:

רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן:

פסח. מצה. ומרור:

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים, על שום מה. על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים, שנאמר: ואמרתם זבח פסח הוא לי, אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים, בנגפו את מצרים, ואת בתינו הציל, ויקד העם וישתחוו:

נוטל הפרוסה בידו ויאמר:

מִצָּה זוֹ שְׁאָנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שְׁלֹא
הִסְפִּיק בְּצֻקְתָּ שֶׁל אַבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ, עַד שֶׁנִּגְלָה
עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּגְאָלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפּוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת
מִצּוֹת, כִּי לֹא חָמֵץ, כִּי גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ
לְהִתְמַהֵמָה, וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

נוטל המרור בידו ויאמר:

מְרֹר זֶה שְׁאָנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁמְרָרוּ
הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אַבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר:
וַיִּמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה, בְּחֶמֶר וּבְלִבָּנִים וּבְכָל
עַבְדָּה בַשָּׂדֶה; אֶת כָּל עַבְדָּתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרְךָ:
בְּכָל דוֹר וְדוֹר חָיַב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִלוֹ הוּא
יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר, בְּעַבּוֹר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לֹא אֶת
אַבוֹתֵינוּ בְּלָבָד גָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמִּצְרַיִם, אֲלֵא אֶת
אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיָא מִשָּׁם, לְמַעַן
הָבִיא אֹתָנוּ, לָתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּנוּ:

יכסה את הפת, ויגביה את הכוס ואוחזו בידו עד סיום ברכת אשר גאלנו:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר,
לְרוֹמֵם, לְהַדִּיר, לְבָרֵךְ, לְעַלֶּה
וּלְקַלֵּס. לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל

הַנְּסִים הָאֵלֹהִים. הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבֹדוֹת לְחַרוּת. מִיִּגוֹן לְשִׂמְחָה.
וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב. וּמֵאִפְלָה לְאוֹר גָּדוֹל. וּמִשְׁעֶבֶד
לְגֵאֻלָּה. וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִמְזֹרַח שֶׁשָׁשׁ עַד
מְבוֹאוֹ מִהַלֵּל שֵׁם יְיָ. רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ, עַל הַשָּׁמַיִם
כְּבוֹדוֹ. מִי כִּי אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיהִי לַשָּׁבֹת. הַמְּשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. מְקִימֵי מַעַפֵּר דָּל, מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן.
לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים, עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת,
אִם הַבָּנִים שִׂמְחָה. הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזוֹ. הִיִּתָּה
יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו. הֵיִם רָאָה
וַיִּנְס, הִירִדֵן יֹסֵב לְאַחֹר. הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבָעוֹת
כְּבָנֵי צֶאֱן. מֵה לָּךְ הֵיִם כִּי תִנוּס, הִירִדֵן תִּסֵּב לְאַחֹר.
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבָעוֹת כְּבָנֵי צֶאֱן. מִלְּפָנֵי אֲדוֹן
חוֹלֵי אֶרֶץ, מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הַהִפְכֵי הַצּוֹר אַגַּם מַיִם,
חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מַיִם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר גָּאֲלָנוּ וְגָאֵל
אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהִגִּיעָנוּ הַלֵּילָה הַזֶּה לְאֶכָּל בּוֹ
מִצָּה וּמְרוֹר. כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעָנוּ
לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אַחֲרַיִם הַבָּאִים לְקִרְאֵתָנוּ לְשָׁלוֹם,
שִׂמְחִים בְּבִנְיָן עִירָךְ וְשֹׁשֵׁים בְּעֲבוֹדָתְךָ וְנֹאכֵל שֵׁם מִן

הַזְבָּחִים וּמִן הַפֶּסַחִים (במוצאי שבת מן הפסחים ומן הזבחים)
אֲשֶׁר יִגִיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבֵּחַךְ לְרִצּוֹן, וְנוֹדָה לְךָ שִׁיר
חֲדָשׁ עַל גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹּאֲלֵ
יִשְׂרָאֵל.

ומברך ושותה בהסיבה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

רְחִיצָה

ואחר כך נוטל ידיו ומברך על נטילת ידים:

מוֹוֹאֲשֵׁט זֶאֶךְ דִּי הָעֵנֶט אֹוֶן מִמֵּאֲכֹוּט יָא אַ בְּרָכָה "עַל נְטִילַת יָדִים"
וַיִּיל מְגִיִּיט יָא עֶסֶן דִּי סְעוּדָה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדִים:

מוֹצִיא – מִצָּה

מִמֵּאֲכֹוּט אַ בְּרָכָה "הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ" אֹוֶן הַיִּיכֹוּט "עַל
אֲכִילַת מִצָּה".

מוֹצִיא וַיִּקַּח הַמַּצּוֹת כַּסְדֵּר שֶׁהֵנִיחָם הַפְּרוּסָה בֵּין שְׁתֵּי הַשְּׁלִימוֹת, וַיֵּאחֲזֵם בִּידוֹ וַיִּבְרַךְ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

מצה ולא יבצע מהן, אלא יניח המצה השלישית להשמט מידו, ויברך על הפרוסה עם העליונה טרם ישברם, ברכה זו. ויכוין לפטור גם כן אכילת הכריכה שממצה השלישית, וגם אכילת האפיקומן יפטור בברכה זו:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מִצָּה:
ואחר כך יבצע כזית מכל אחד משתייהן, ויאכלם ביחד בהסיבה:**

מְרוֹר

ואחר כך יקח כזית מרור, ויטבל בחרוסת, וינער החרוסת מעליו כדי שלא יתבטל טעם המרירות, ויברך ברכה זו:

**מְנַעַמְט אַ פִּזִּית מְרוֹר און מְטוֹנְקֶט דָּאס אַיִן אַיִן חָרוֹסֶת און
ממאכט אַ בְּרָכָה "עַל אֲכִילַת מְרוֹר".**

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מְרוֹר:
ויאכלנו בלא הסיבה:**

פּוֹרֵךְ

ואחר כך יקח מצה ג' וחזרת עמה כשיעור כזית, ויטבול בחרוסת ויכרכם ביחד ויאמר זה:

**מְנַעַמְט אַ פִּזִּית מְרוֹר מֵיט אַ פִּזִּית מִצָּה, מְטוֹנְקֶט דָּאס אַיִן אַיִן
חָרוֹסֶת און מְזָאגֶט: "בֵּן עֲשֵׂה הַלֵּל..." און מְעֶסֶט דָּאס
אַנְגִּישְׁפֶּאַרְטֶעֶרֶהֵיט אויף די לִינְקֶע זַיִט.**

**בֵּן עֲשֵׂה הַלֵּל בְּזִמָּן שְׁבִיַּת הַמְּקֻדָּשׁ הִיָּה קַיָּם: הִיָּה פּוֹרֵךְ
פֶּסַח מִצָּה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בִּיחָד. בְּמוֹ שְׁנֵי אֲמָר: עַל מִצּוֹת
וּמְרוֹרִים וְאֲכַלְהוּ.**

ואוכלם ביחד [ובהסיבה. טוש"ע סימן תע"ה. הגה"ה מסידור אדמו"ר בעל צ"צ ז"ל]:

שְׁלַחַן עוֹרֵךְ

נוטל פחות מכזית כרפס ויטבול במי מלח או חומץ ויברך:

מְגַרִיט צו דעם טיש מײט פֿלײש און פיש און אַלע גוטע זאַכן
לְכַבּוֹד יוֹם טוֹב.

צָפוּן

ואח"כ יקח האפיקומן ויחלקו לכל בני ביתו, לכל אחד כזית. ויזהר שלא ישתה אחר
אפיקומן. ויאכל בהסיבה. וצריך לאכלו קודם חצות:

מְנַעֲמֵט אַרױס דעם בַּהֲאַלְטֵעֲנַעם אַפִּיקוֹמָן און מַעֲסֵט דָאס
אַנְגִישֶׁפֶּאַרְטֵעֶרֶהײט אױף די לײַנקע זײט.

בִּרְךְ

ואח"כ מוזגיין כוס שלישי ואומר עליו ברכת המזון:

מְבַעֲנֵטְשֵׁט "בְּרַכַּת הַמְּזוּן".

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוֹב יי אֶת שְׁיֵבֶת צִיּוֹן, הֲיִינּוּ כְּחוֹלְמִים: אָז
יִמְלֵא שְׁחׁוֹק פִּינּוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם, הֲגִדִיל יי
לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי: הֲגִדִיל יי לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הֲיִינּוּ שְׂמֵחִים: שׁוֹבָה יי
אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאַפִּיקִים בְּנִגְבִי: הַזּוֹרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ:
הַלּוֹךְ יֵלֵךְ וּבִכָּה נִשְׂא מִשֶּׁךְ הַזֶּרַע בֹּא יבֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמוֹתָיו:

לְבַנֵּי קִרְח מְזֻמּוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהִרְרֵי קֹדֶשׁ: אוֹהֵב יי שְׁעָרֵי צִיּוֹן

מִכָּל מְשֻׁכָּנוֹת יַעֲקֹב: נִכְבְּדוֹת מְדַבֵּר בָּךְ

עִיר הָאֱלֹהִים סְלָה: אֲזַפִּיר רֵהֵב וּבָבֶל לַיְדָעִי

הִנֵּה פִלְשֶׁת וְצוֹר עִם כּוֹשׁ זֶה יִלְדֵּ שֵׁם: וְלִצִּיּוֹן יֹאמֶר אִישׁ וְאִישׁ
יִלְדֵּ בָּהּ וְהוּא יִכּוֹנְנֶה עָלֵינוּ: יי יִסְפֹּר בְּכַתּוּב עִמִּים זֶה יִלְדֵּ שֵׁם
סָלָה: וְשָׂרִים כְּחַלְלִים כָּל מַעֲיָנֵי בָּרָךְ:

אֲבָרְכָה אֶת יי בְּכָל יְעַת תְּמִיד תְּהַלְתּוּ בְּפִי: סוּף דְּבַר הַכּל
נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל
הָאָדָם: תְּהַלֵּת יי יִדְבַּר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קֹדֶשׁ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאֲנַחְנוּ נְבָרֶךְ יְהִי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

קודם מים אחרונים יאמר:

זֶה חֶלֶק אָדָם רָשָׁע מֵאֱלֹהִים וְנַחֲלַת אִמְרוּ מֵאֵל:

ואחר מים אחרונים יאמר:

וַיְדַבֵּר אֵלַי, זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי:

אם מברכים בזימון אומר המברך:

הַב לָן וְנִבְרִיךְ: (או בל"א רבתי מיר וועלין בענטשן):

ועונין המסובים: **יְהִי שֵׁם יי מְבָרֶךְ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:**

המברך אומר: **בְּרִשׁוֹת מְרַנֵּן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתֵי**

נְבָרֶךְ (בעשרה: אֱלֹהֵינוּ) **שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלוֹ:**

ועונין המסובים: **בְּרוּךְ** (אֱלֹהֵינוּ) **שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטּוּבוֹ חֵינּוּ:**

ומי שלא אכל עונה: **בְּרוּךְ** (אֱלֹהֵינוּ) **וּמְבָרֶךְ שְׁמוֹ תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:**

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַזֶּה אֶת הָעוֹלָם כֵּל
בְּטוּבוֹ בָּחַן בְּחָסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל
בָּשָׂר, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל עֲמָנוּ תְּמִיד לֹא
חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֵר לָנוּ מִזּוֹן לְעוֹלָם וָעֶד: בְּעִבּוֹר שְׁמוֹ
הַגָּדוֹל, כִּי הוּא אֵל זֶן וּמְפָרֵנֵס לְכָל וּמַטִּיב לְכָל וּמַכִּיז מִזּוֹן**

לְכֹל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא כָּאֱמוּר פּוֹתַח אֶת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ
לְכֹל חַי רִצּוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה יי הֵן אֶת הַכֹּל:

נוֹדָה לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה
וְרַחֲבָה וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ
מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָ בְּבִשְׂרָנוּ וְעַל תּוֹרַתְךָ
שֶׁלְּמַדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ
וְעַל אֲכִילַת מַזּוֹן שֶׁאַתָּה זָן וּמִפְרִיָס אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל
עֵת וּבְכֹל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ
יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֵד: כַּכְּתוּב
וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה
אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בָּרוּךְ אַתָּה יי עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמַּזּוֹן:

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל
צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל
הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ
רוֹעֵנוּ זוֹנְנֵנו פְּרִנְסֵנוּ וְכֹלְכֵלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְוַח לָנוּ יי
אֱלֹהֵינוּ מִהֲרָה מְכֹל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אֵל תִּצְרִיכֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ,
לֹא לִיּוֹדֵי מִתְּנַת בְּשֵׁר וְדָם וְלֹא לִיּוֹדֵי הַלּוֹאֲתָם כִּי אִם לִיּוֹדֵי
הַמְּלָאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה שְׁלֵא נִבּוּשׁ וְלֹא
נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֵד:

בשבת: **רצה** והחליצנו יי אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי
השבת הגדול והקדוש הזה כי יום זה גדול וקדוש
הוא לפניך, לשבת בו ולנוח בו באהבה כמצות רצונך. וברצונך
הניח לנו יי אלהינו שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו.
והראנו יי אלהינו בנחמת ציון עירך ובבנין ירושלים עיר קדשך
כי אתה הוא בעל הישועות ובעל הנחמות: עד כאן

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבוא. ויגיע ויראה וירצה.
וישמע ויפקד ויזכר. וזכרונו ופקדונו. וזכרון
אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים עיר
קדשך. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה. לחן
ולחסד ולרחמים ולחיים טובים ולשלום. ביום חג המצות הזה
ביום טוב מקרא קדש הזה זכרנו יי אלהינו בו לטובה. ופקדנו בו
לברכה והושיענו בו לחיים טובים: ובדבר ישועה ורחמים חוס
וחנונו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו. כי אל מלך חנון
ורחום אתה:

ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו. ברוך
אתה יי בונה ברחמי ירושלים. אמן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, האל. אבינו מלכנו.
אדירנו בוראנו גואלנו יוצרנו. קדושנו קדוש יעקב
רוענו רועה ישראל המלך הטוב והמטיב לכל בכל יום
ויום. הוא היטיב לנו. הוא מטיב לנו. הוא ייטיב לנו. הוא
גמלנו הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד. לחן ולחסד

וּלְרַחֲמִים. וּלְרוּחַ הַצִּלָּה וְהַצְלָחָה. בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה. נְחֻמָּה
פְּרִנְסָה וְכִלְכֵּלָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב וּמְכַל טוֹב
לְעוֹלָם אֶל יַחְסְרָנוֹ: הֶרְחַמְן הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:
הֶרְחַמְן הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הֶרְחַמְן הוּא יִשְׁתַּבַּח
לְדוֹר דוֹרִים וַיִּתְפָּאֵר בָּנוּ לְעֵד וּלְנִצְחָה נְצַחִים וַיִּתְהַדָּר בָּנוּ
לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הֶרְחַמְן הוּא יִפְרִנְסֵנוּ בְּכָבוֹד:
הֶרְחַמְן הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל גְּלוֹת מֵעַל צוֹאֲרָנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ
קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הֶרְחַמְן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה מְרַבָּה בְּבֵית
זֶה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵכְלֵנוּ עָלֵינוּ: הֶרְחַמְן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ
אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וַיִּבְשָׁר לָנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת
יְשׁוּעוֹת וְנְחֻמוֹת: הֶרְחַמְן הוּא יְבָרֵךְ אֶת אָבִי מוֹרִי בְּעַל
הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת אִמִּי מוֹרְתִי בְּעַלֹת הַבַּיִת הַזֶּה אוֹתָם וְאֶת
בֵּיתָם וְאֶת זֶרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר
לָנוּ: כָּמוֹ שֶׁבָּרַךְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב בְּכָל
מְכַל כָּל כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ (בְּנֵי בְרִית) כְּלָנוּ יַחַד בְּבָרְכָה שְׁלֵמָה
וְנֹאמַר אָמֵן:

מְמָרוֹם יִלְמְדוּ עָלֵינוּ וְעָלֵינוּ זְכוֹת שְׁתֵּהא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם
וְנִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת יי וַיְצַדֵּקָה מְאֹלֵהִי יִשְׁעֵנוּ וְנִמְצָא חַן
וְשָׁכַל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

בשבת: הֶרְחַמְן הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שְׁכָלוּ שְׁפַת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

הֶרְחַמְן הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שְׁכָלוּ טוֹב:

הַרְחַמֵּן הוּא יִזְכֵּנוּ לַיְמֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. מְגִדוֹל
יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמְשִׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד
עוֹלָם: עֵשָׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְרֵאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשֵׁינוּ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבוּ,
וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם
חֶסְדּוֹ: פּוֹתַח אֶת יְדָהּ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר
יְבַטַח בְּיְיָ וְהָיָה יְיָ מְבַטַחוֹ:

ומברך על הכוס ושותה בהסיבה:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:**

מוזגין כוס ד' ופותרין הדלת ואומר:

שִׁפְךָ חֶמְתְּךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ, וְעַל מַמְלָכוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ. כִּי אֶכֶל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נוֹהוֹ
הִשְׁמוּ. שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם זַעֲמֶךָ וַחֲרוֹן אַפֶּיךָ יִשְׁיֶגֶם. תִּרְדֹּף בְּאֶף
וְתִשְׁמִידֵם מִתַּחַת שָׁמַיִם יְיָ:

הַלֵּל-נִרְצָה

מְזַאֲגֵט הַלֵּל.

ווער סטוט אלע מצוות פון פסח,
דער אייבישטער האט עם זייער ליב.

לֹא לָנוּ יְיָ, לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד, עַל חֶסֶדְךָ, עַל
אֱמֻתְךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם,
וְאֱלֹהֵינוּ בַשָּׁמַיִם, כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה. עֲצִבִיהֶם כֶּסֶף
וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם
וְלֹא יִרְאוּ. אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּן.
יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשוּן, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגֵרוֹנָם.
כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם. יִשְׂרָאֵל בִּטַח
בַּיְיָ, עֶזְרָם וּמִגְנָם הוּא. בַּיִת אֲהָרֹן בִּטְחוּ בַּיְיָ, עֶזְרָם וּמִגְנָם
הוּא. יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַּיְיָ, עֶזְרָם וּמִגְנָם הוּא:

יְיָ זְכַרְנוּ יְבָרְךָ, יְבָרְךָ אֶת בַּיִת יִשְׂרָאֵל, יְבָרְךָ אֶת בַּיִת
אֲהָרֹן, יְבָרְךָ יִרְאֵי יְיָ, הַקְטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים. יִסֵּף יְיָ
עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם. בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ, עֲשֵׂה שְׁמַיִם
וְאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם שְׁמַיִם לַיְיָ וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם. לֹא
הַמֵּתִים יִהְלְלוּהָ וְלֹא כָּל יֹרְדֵי דוֹמָה. וְאֲנַחְנוּ נְבָרְךָ יְיָ,
יַמְעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּהָ:

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלִי, תַּחֲנוּנָי. כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי,
וּבֵימֵי אֶקְרָא. אֶפְפוּנֵי חֶבְלֵי מוֹת, וּמִצְרֵי שְׂאוֹל
מִצְאוּנֵי, צָרָה וַיִּגּוֹן אֶמְצָא. וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא, אָנָּה יְיָ מַלְטָה
נַפְשִׁי. חֲנוּן יְיָ וְצַדִּיק, וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם. שֹׁמֵר פֶּתָאִים יְיָ,
דַּלְתֵי וְלֵי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִי, כִּי יְיָ גָּמַל עָלַיִכִי.
כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת, אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה, אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי.
אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ, בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

הָאֱמָנָתִי כִּי אֲדַבֵּר, אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אִמַּרְתִּי בַחֲפוּזִי,
כָּל הָאָדָם כִּזָּב:

מָה אָשִׁיב לַיהוָה, כָּל תַּגְמוּלוֹהֶי עָלַי. כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא
וּבִשֵׁם יְיָ אֶקְרָא. נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ.
יִקַּר בְּעֵינַי יְיָ, הַמּוֹתֵה לַחֲסִידָיו. אֲנִי יְיָ כִּי אֲנִי עֲבַדְךָ, אֲנִי
עֲבַדְךָ בֶּן אֲמֹתֶךָ, פִּתְחֵת לְמוֹסְרֵי. לֶךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה,
וּבִשֵׁם יְיָ אֶקְרָא. נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ.
בַּחֲצֵרוֹת בֵּית יְיָ, בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלַיִם, הִלְלוּהָ:

הִלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִיּוֹת. כִּי גִבֹר עָלֵינוּ
חֲסֵדוֹ, וְאַמֶּת יְיָ לְעוֹלָם. הִלְלוּהָ:

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֱהֲרֹן, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ נָא יְרֵאֵי יְיָ, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בַמֶּרְחָב יְהוָה. יְיָ לִי לֹא אִירָא,
מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, יְיָ לִי בְעֹזְרִי, וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשִׁנְאֵי.
טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה, מִבִּטָּח בָּאָדָם. טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה, מִבִּטָּח
בַּנְּדִיבִים. כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילָם. סִבּוּנִי גַם
סִבְבוּנִי, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילָם. סִבּוּנִי כַדְבָרִים, דַּעְכוּ כְּאִשׁ
קוֹצִים, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילָם. דַּחַח דַּחִיתַנִּי לְנֶפֶל, וַיִּי עֲזָרְנִי.
עֲזֵי וְזִמַּרְתִּי יְהוָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. קוֹל רִנָּה וַיִּשׁוּעָה בְּאֶהְלִי

צְדִיקִים, יְמִין יי עֲשֵׂה חֵיל, יְמִין יי רוּמָמָה, יְמִין יי עֲשֵׂה חֵיל. לֹא אָמוֹת כִּי אַחִיָּה, וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה. יִסֹּר יִסְרֹנִי יְהוָה, וְלַמּוֹת לֹא נִתְּנָנִי. פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָקָה, אָבֹא בָם, אֲוֹדָה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לִי, צְדִיקִים יִבְאוּ בּוֹ. אֲוֹדֶךָ כִּי עָנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. אֲוֹדֶךָ כִּי עָנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. אָבֹן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. מֵאֵת יי הִיְתָה זֹאת הַיָּמִין הַזֶּה. מֵאֵת יי הִיְתָה זֹאת הַיָּמִין הַזֶּה. זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יי נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ. זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יי נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ:

אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא:

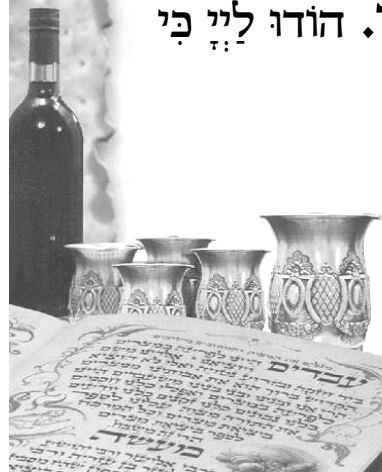
אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא:

אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא:

אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יי, בְּרִכְנוּכֶם מִבֵּית יי. בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יי, בְּרִכְנוּכֶם מִבֵּית יי. אֵל | יי וַיָּאָר לָנוּ, אֶסְרוּ חַג בְּעֵבְתֵינוּ עַד קֶרְנוֹת הַמְּזֻבָּח. אֵל | יי וַיָּאָר לָנוּ, אֶסְרוּ חַג בְּעֵבְתֵינוּ עַד קֶרְנוֹת הַמְּזֻבָּח. אֵלֵי אַתָּה וְאֲוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ. אֵלֵי אַתָּה וְאֲוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ. הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

יְהִלְלוּךָ יי אֱלֹהֵינוּ (על) כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ צְדִיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ, וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,

בְּרָנָה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ, וַיִּשְׂבְּחוּ וַיִּפְאָרוּ, וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ,
וַיְקַדִּישׁוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת שְׁמֶךָ, מִלְּבָנוּ. כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת
וּלְשִׁמְךָ נֶאֱדָה לְזִמְרָה, כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל:

הוֹדוּ לַיְי כִּי טוֹב,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
הוֹדוּ לְאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
הוֹדוּ לְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדֻלוֹת לְבָדוֹ,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
לַעֲשֵׂה הַשְּׁמַיִם בְּתַבּוּנָה,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֻלִים,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשַׁלֵּת בַּיּוֹם,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמַמְשַׁלֵּת בַּלַּיְלָה,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבַכּוֹרֵיהֶם,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. ו
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
לְגִזֵּר יָם סוּף לְגִזְרִים,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
וַנַּעַר פְּרַעֲהַ וַחִילוֹ בַיָּם סוּף,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. ה
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. ו

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. ה

לְמַכָּה מְלָכִים גְּדֹלִים,

וַיִּהְיֶה רֹג מְלָכִים אֲדִירִים,

לְסִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי,

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן,

וַנִּתֵּן אֶרְצָם לְנַחֲלָה,

נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֶבְדוֹ,

שֶׁבַשְׁפִּלְנוּ זָכַר לָנוּ,

וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ,

נָתַן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר,

הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם,

נְשִׁמַת כָּל חַי תְּבַרַךְ אֶת שְׁמֶךָ, יי אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר

תִּפְאָר וּתְרוּמָם זִכְרֶךָ, מִלְּכַנּוּ, תָּמִיד. מִן הָעוֹלָם

וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל, וּמִבְּלַעַדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל

וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפָרֵס וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת

צָרָה וְצוּקָה. אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה. אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים

וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלוֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל

בְּרַב הַתְּשׁוּבָחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים.

וַיֵּי הֵנָּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן הַמַּעֲוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְקִיץ

נִרְדָּמִים, וְהַמְשִׁיחַ אֱלָמִים וְהַמְתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ

נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוֹפִים. לָךְ לְבַדְךָ אֲנַחְנוּ

מוֹדִים. אֱלוֹ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה בָּיָם, וְלִשׁוֹנֵנוּ רָנָה בְּהַמוֹן
גְּלוֹי, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח בְּמִרְחָבֵי רִקִיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת
בְּשֶׁמֶשׁ וּכְיָרֵחַ, וְיַדֵּינוּ פְּרוֹשׁוֹת בְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ
קְלוֹת בְּאֵילוֹת אֵין אֲנַחְנוּ מִסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ, יי אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְלִבְרָךְ, אֶת שְׁמֶךָ עַל אַחַת, מֵאֲלֶף, אֲלֶפֶי
אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת
שְׁעֲשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ מִלְּפָנִים. מִמְצָרִים גָּאֲלָתָנוּ, יי
אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, בְּרָעַב זִנְתָנוּ וּבְשִׁבְעַ
כָּל־כֶּלֶתָנוּ, מִחָרֵב הִצַּלְתָנוּ וּמִדְּבַר מַלְטָתָנוּ, וּמִחֲלָיִם רָעִים
וְנֶאֱמַנִים דִּלִּיתָנוּ. עַד הִנֵּה עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוֹנוּ
חֲסָדֶיךָ, וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, לִנְצַח. עַל כֵּן אֲבָרִים
שִׁפְלֵגָת בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחָתָ בְּאֶפֶינוּ וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר
שָׁמַתָּ בְּפִינוּ הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאָרוּ וַיְרוּמְמוּ
וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ וַיִּמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ. כִּי כָּל פֶּה לָךְ
יִוְדָה, וְכָל לִשׁוֹן לָךְ תִּשְׁבַּע, וְכָל עֵינַי לָךְ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ
לָךְ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לִפְנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְכָל הַלְּבָבוֹת
יִירְאוּךָ, וְכָל קָרֵב וּכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, בְּדַבָּר שֶׁכִּתּוּב, כָּל
עֲצַמּוֹתַי תִּאֲמַרְנָה, יי, מִי כִמוֹךָ מִצִּיל עָנִי מִחֲזַק מִמָּנוּ וְעָנִי
וְאֲבִיוֹן מִגְּזוּלוֹ. מִי יִדְמָה לָךְ וּמִי יִשׁוּהַ לָךְ וּמִי יַעֲרֹךְ לָךְ
הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
נְהַלֵּלְךָ וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאָרְךָ וְנִבְרָךְ אֶת שֵׁם קְדוֹשְׁךָ, כְּאֲמוֹר
לְדוֹד, בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֶת יי וְכָל קָרְבֵי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁ:

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֲזָךְ, הַגָּדוֹל בְּכַבוֹד שְׁמֶךָ, הַגָּבוֹר לְנִצְחָה
וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ, הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם
וְנִשְׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכַתּוּב, רַנְנוּ צְדִיקִים בְּיְיָ,
לְיִשְׂרָאֵל נְאוּה תִּהְלֶה. בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם,
וּבְדַבְרֵי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבְלִשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדֵּשׁ, וּבְקֶרֶב
קְדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל:

וּבַמִּקְהָלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּרָנְהָ יִתְפָּאֵר
שְׁמֶךָ, מִלְּכַנּוֹ, בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שְׁפָן חוֹבֵת כָּל
הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְהוֹדוֹת
לְהֵלֵל לְשַׁבַּח, לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדִּיר לְבָרַךְ, לְעַלֶּה וּלְקַלֵּס
עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשִׁי עַבְדְּךָ, מְשִׁיחֶךָ:

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּכַנּוֹ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
וְהַקָּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, כִּי לָךְ נְאוּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְעוֹלָם וָעֶד. שִׁיר וּשְׁבָחָה, הֵלֵל וְזִמְרָה,
עֵז וּמְמִשְׁלָה, נִצְחָה וּגְבוּרָה, תִּהְלֶה וְתִתְפָּאֵר, קְדוּשָׁה
וּמְלֻכוּת, בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ.
וּמֵעוֹלָם וָעֶד עוֹלָם אַתָּה אֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל
וּמְהֻלָּל בְּתִשְׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנְּפִלְאוֹת, בּוֹרֵא
כָּל הַנְּשָׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה,
מֶלֶךְ יְחִיד, חֵי הָעוֹלָמִים:

הנוהגין לומר פזמונים אין להפסיק בהם בין ברכה זו ובין ברכת הכוס אלא מיד אחר
כך יברך על כוס ד':

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

ושותה בהסיבה:

ברכה אחרונה על הגפן:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן
וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה
שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ לֶאֱכוֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשִׁבּוֹעַ מִטּוֹבָהּ. רַחֵם
נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשִׁמְחֵנוּ בָּהּ וּנְבַרְכֶךָ בְּקִדְשָׁהּ
וּבְטָהָרָה. (בשבת וְרֵצָה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה): וְזַכְּרֵנוּ לְטוֹבָה
בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה. כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְיִמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה לְךָ עַל
הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן.**

ברכת בורא נפשות רבות על שאר משקין:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא נַפְשׁוֹת רַבּוֹת וְחֲסָרוֹן
עַל כָּל מָה שֶׁבָּרָאתָ לְהַחֲיֹת בָּהֶם נַפְשׁ כָּל חַי. בְּרוּךְ חַי
הָעוֹלָמִים:**

ואחר כך יאמר:

לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּירוּשָׁלַיִם: